

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10	frt.	o.	6.
Félévre	5	"	50	kr.
Évnegyedre	3	"	—	"
Egy órára	1	"	—	"

Szerkesztői szállás:

belső s^outca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középútcza Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajomán (Wollzeile 22.)
Hansenstein és Voglornél (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitottéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez onkiszűndök. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10	frt.	o.	6.
Félévre	5	"	50	kr.
Évnegyedre	3	"	—	"
Egy órára	1	"	—	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középútczai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos számküldésről gondoskodva van.

Pest, február 12. 1870.

(B.) A tegnapi ülés a napirenden levő tárgyat nem fejezhette be; a színház segélyezése felletti vitában, még több szónok van feljegyezve. Hogy előrehaladás helyett hátra siklottunk, annak oka az volt, mert kétrendbeli névszerinti szavazás történt, s ez csaknem d. n. 1 óráig vette az időt igénybe, a tanácskozára tehát alig maradt 1 óra.

Az egész szavazás a számszékéről hozott törvényjavaslat felett történt, s bár a névszerinti szavazásnál az tilt ki, hogy csak 26 szavazó utasítja vissza a harmadik felolvasásnál a törvényjavaslatot, mégis indokolt volt; mert azoknak, kik szerették volna a jobboldal komoly szándékát kétségbe vonni, be kellett bizonyítani, hogy a jobboldal az állam- vagyona feletti ellenőrködést óhajtja, s a balközép sem hajlandó a tárgyat csak azért elodábozni, mert a törvényjavaslat némely pontjai nincsenek kedve szerint szerkesztve. A második szavazás a főispánok fizetése megállítása felett történt, s teljesen bebizonyult az, hogy téves volt az ellenzék azon felfogása, mintha a horvátok nélkül nem nyert volna többséget a költségvetési előirányzat ezen pontja, mert a tegnapi felállítás alkalmával csak egy pár szótöbbség mutatkozott, míg ma a névszerinti szavazásnál 30 volt a többség.

Jogosan lehetett volna reményleni, hogy a tárgyat egy egész éjen át megfontolva, magok a nemzetiségiek is átlátják, hogy a zene és művészet nem ismer nemzetiséget, s így ma nem folytatják a vitát; de bizony a ki ily hitben volt, csalódott, mert ma kettőztetett erővel fogtak a vitához, halmozván recriminatioira recriminatio, s szembe állítván a nemzetiségi kiváltságokban való egyenlőséget a valóságos és személyi jogegyenlőség elvével. Szóval, az egész ülést elfoglalta a zene conservatoriumnak adandó segély, s így a budget tárgyalása körül majdnem mi sem történt.

A nagy-orosz tervekről.

Jelige: Russiska wolika Kancsukia (Orosz nagy Kancsuka ország.)

I.

Fadjejev tábornok egy röpiratot bocsátott ki, melyben a keleti kérdés megoldását részletezi, s Nagy Péter csár végrendeletét, a panszlavisticus világalomról, mintegy alapköül állítja fel.

Nem ismerem a tbk nézeteit tüzeten, de a „keleti kérdés” európai kérdés és nem foghatom fel, hogy egy ily fontos politikai dologban hogy lehet már előre részletekbe ereszkedni? Lehet, hogy a tábornok mint katona mondotta el a felüli nézeteit, de az csak az ájtatos kívánságok közé tartozik; mert az áll ugyan, hogy a katona a csataterén ütözködik, de a valóságos harcz eredménye felett nem a csatateren, hanem a diplomacia zöld asztalánál döntenek. A katona tehát a diplomatiának nagyobbára csak vak eszköze. Már most azt kérdezem Fadjejev tábornoktól, hogy ereszkedhetik a keleti kérdés megoldásának részleteibe, midőn e kérdés megoldása még szönyegre sincs hozva, s azt sem tudhatja, minő állást foglalandának el a nagyhatalmak? A diplomaták egyáltalában olyanok, mint a kancsal mészáros, jobbra néznek és balra vágnak, s én meg vagyok győződve arról, hogy Fadjejev tábornok akár milyen közel álljon az orosz cabinethez, aligha ismeri az orosz diplomatiáit. Nagy Péter csár politikai végrendeletét ismerjük, rövid értelme: ország-hódítás, mi magyarra fordítva annyit tesz, mint: dugjál mindent a tarisnyádba a mit megcsipethatsz; ezt az orosz diplomacia hűségesen követé is, valahányszor csak szeret tette.

Fadjejev tábornok azt mondja: Páskiewich már 1854-ben azt tanácsolta, hogy üzenjenek hadat Ausztriának, mert Oroszország nem foglalhatja el Konstantinápolyt, míg Ausztria oldalában van és fenyegeti. Fadjejev tábornok azt tanácsolja tehát, hogy Galiciát foglalják el és törjék össze Ausztriát, így Konstantinápoly magától az ölébe hull Oroszországnak.

A mi Páskiewich 1854-beli tanácsát illeti, jó, de már elkésett volt vele. Ha Oroszország a nagy panszláv terv valóítására az első és legfontosabb lépést meg akarta volna tenni, 1849-ben volt az ideje, t. i. akkor, midőn Magyarország és Galiczia csapatai által meg voltak szálva. Ekkor a mentő árczot le kellett volna tennie, a kockát el kellett volna vetni s a míg a más hatalmak magokat összeszedték volna, addig talán a szlávok is az orosz sergekhez csatlakozhatnak vala.

Igy megkezdődött volna az európai háború, melyben Oroszország sokat nyerhetett, de veszthetett is volna. A cél, melyre az orosz diplomacia évszázadok óta törekszik, megérdemelte volna ezt a próbát; a szlávoknál még nagyobb rokonszenvre tesz vala szert, mert ezen lépés által bebizonyította volna azt, hogy célja a szlávok egyesítése. Az igaz, hogy a meddig az osztrák-magyar birodalom áll, az orosz előrehalása török földön gátolva van; ezt legutóbbiban láttuk 1828-ban, midőn Ausztria felszólalása az oroszok Adriánopolynál megállottak, s a béke megkötetett; tehát az ilyen oldal-fenyegetés bizonyára nem kelemetes és nem hasznos egy hódítónak. Ha tehát Oroszország panszlavisticus célját el akarná érni, igaz, hogy előbb az osztrák-magyar birodalmat kellene összerombolnia.

Igen, de ki tudja, hogy hová dől a harc kockája? Én azt hiszem, hogy akkor első sorban az osztrák-magyar és a török birodalom kezét fognának és vagy 600,000 jól betanult osztrák-magyar és hasonló 300 vagy 400,000 főnyi török sereg egy olyan tiszteletreméltó protestatiót fogna veres betűkkel írni, hogy az oroszok csak csudálkozni fognának az éles styluson; ezenkívül bizonyosan a más európai hatalmak is erőlyesen illegálának az orosz hódítás ellen. Tagadhatatlan, hogy Páskiewich 1854-beli tanácsa stratégiai szempontból nagyon helyes lehetett, de post festa sacerdos, az alkalmas időt elszalasztották az oroszok.

Fadjejev tábornok továbbá így szól: Oroszország illeten fellépésére a művelt Európa általános coalitioval felelne; mert Európának védfalra van szüksége, Oroszország s az Orthodoxia ellen, Ausztria pedig ily esetben azonnal forradalmat idézne elő Lengyelországban és Litvániában!!

Igy hát a tábornok maga elismeri azt, hogy a „keleti kérdés” európai kérdés; de mi több, még azt is bevallja, hogy az osztrák-magyar birodalomra Európának, mint védfalra, szüksége van, Oroszország s az Orthodoxia ellen. Ha tehát a tábornok ezeket mind átlátta, azt kérdem, hogy akarja Ausztriát összerombolni? Az orthodoxiával (oroszul: prava sava) nincsen semmi bajunk. Továbbá, ha a tábornok hiszi, hogy Európa a „keleti kérdés”-ben fel fog lépni — még pedig Oroszország ellen — hát azt kérdezem: miért árulja a medve bőrért, mielőtt meglötte volna a nemes vadat?

A tábornok ez általános európai oroszellenes coalitiot is alá akarná ázni s azt mondja: de mivel a coalitionnak Oroszország jelenleg ellent nem állhat, hát a hadserget elő kell készíteni, s a nem-orosz szlávok között e terv javára izgatni, s orosz-szá kell tenni minden az orosz czári pálcza alatt létező nemzeteket!!

Azt mondja Fadjejev tábornok, hogy mivel Oroszország a coalitionnak jelenleg nem tud ellent állani, hát a hadserget kell előkészíteni. Erre azt kérdezem, mikor állhatna Oroszország egy európai coalitiont ellent? A krimiai hadjárat még nem volt teljes európai coalitio, s Oroszország porul járt; hát még egy általános európai coalitio alkalmával vajjon mi várna reá? Mi a hadsereg előkészítését illeti, én azt úgy értem, hogy a hadserget lelkesíteni kell; igen, de lehet-e oly serget lelkesíteni nagyszerű eszméért, melynél a lelkesedés a czár parancsa szóban öszpontosul? A nem-orosz szlávok között

való izgatás már régóta üzetik; a bolgárok, szerbek, feketehegyiek stb. tapasztalják ezt az izgatást — és mit nyertek? Felelet: kiábrándulást. De hát még a csehek! Olyan szépen dudolták a Moszkvában tanult panszláv áriákat, hogy egész gyönyörűség volt azokat hallgatni; de mivel egy rakás gazdag prágai polgár álmatlanságot a prágai policzia betiltotta e kedves dallamokat. Az igaz, hogy a szlávok egy része általában vágyik nemzeti önállóságra, jobban mondva függetlenségre, s abban a reményben vannak, hogy Oroszország őket fel fogja szabadítani; igen de kérdezzük meg a nyugoti és déli szlávokat, akarnának-e orosz uralom alá jutni, s én a mennyiben jó részét ezeknek a nem-orosz szlávoknak ismerem, el merem mondani, hogy ilyesmit nem óhajtának. Ha ugyancsak ezeket a szláv törzseket közelebbről megtekintjük, úgy találjuk, hogy egyrésze cyril, más része német betűkkel, a harmadik pedig latin betűkkel ír; továbbá minden törzs a maga anyanyelvét használja, tehát közös, tudományos nyelvek nincsen, mely a szláv törzseket összekapcsolná, s így a panszlavismus egy chimera.

Tehát ne csudálkozunk, ha a prágai szláv gyűlésen megtörtént az, hogy midőn egyik koppantót kért, a másik hegedűt hozott, egyik a fekete színről beszélt s a másik varjakat értett, s utóljára kénytelenek voltak németül és franciául társalogni. A németek is sok törzsre oszlanak, épp úgy, mint a szlávok, ha egy hannoverait, poroszt, bajort, osztrákokat és hassiait összeállítunk s a törzsek tájszólásain beszélgetjük, nem értik meg egymást; de a németeknél van egy közös, tudományos nyelv, s egy közös írásmód, melyet az iskolás gyermektől fel az uralkodókig egyformán ért és beszél mindenki; így hát a németeknél a közös kapocs megvan, s a pan-german törekvés a nemzet egységéből ered. Különben is a német nemzet egy tömör egyöntetű nemzet: ellenben a szlávok szerte vannak szórva, különösen, ha a földabroszon, a török birodalom szélén fekvő szláv törzsek országocskáit tekintjük, hasonlítanak a török kaftárra varrott vedlett muszka prémhez.

Fadjejev tábornok azt javasolja: orosz-szá kell tenni minden az orosz czári pálcza alatt létező nemzetet.

Ez már őszinte és világos beszéd. Tehát nem Pan-Szláviára, hanem Pan-Russiara törekszik az orosz politika. Nem kell ám a neveket összecserélni, mert, a mint látszik, a szegény lengyeleken folytatják a ruszificálást, még pedig oly barbár módon, a milyent a történelemben sehol sem találunk. De vajjon hogy fog tetszeni a nem-orosz szlávoknak a Nagy-Russia?!

Lukáts Károly.

Kolozsvár, 1870. február 14.

A magyarországi kath. egyház autonómiaját szervező gyűlés tagjainak választási módzata 9. § a értelmében az erdélyi egyházmegyéből küldendő papi képviselőnek megválasztása végett a kolozs dobokai esperes kerületi papság nagyságos Lónhart Ferencz pápai Praelatus, apát-kanonok, főesperes és kolozsvári plébános ur által február hó 10-ik napjára Kolozsvárra összehívott. A fenn tisztolt főesperes ur, mint a gyűlés elnöke, sajnálatát fejezvé ki a fölött, hogy esperesi kerületéhez tartozó papársai közül többen elháríthatlan akadályok miatt meg nem jelenhettek, meleg szavakkal üdvözölté jelenlevő papársait, és a gyűlés tartamára a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyzőnek megválasztására hívá fel őket, kik e tisztségre közfelkiáltással Veress Antal kolozsvári segédlelkész választák meg. Elnök ezután hatályos és tartalomú beszédben tüntetvén föl a Pesten tartandó kath. autonómia gyűlés feladatát, s innen kifolyólag az egyes képviselők teendőit, a szavazatok öszpontosítása tekintetéből Veszely Károly marosi főesperes urat, kinek tudományos képzettsége, s a kérdéses ügyekben tapintatos eljárása eléggé ismeretes, és ki az előleges választási módzatok elkészítése alkalmával is, oly jelesen képviselvé az erdélyi papságot, ajánlá a jelenlevő kerületi papságnak megválasztás végett. Minek következtében a szavazás megtörténvén, és a szavazatok öszszeszámláltván: Veszely Károly marosi főesperes ur 9 szavazatot, Lónhart Ferencz kolozs dobokai főesperes ur pedig 2 szavazatot kaptak. És így tekintetbe vévén a többi esperes ke-

rületi papság nyilatkozatát is, teljes reményünk van, hogy az erdélyi papságot újból a jeles Veszely Károly fogja képviselni a pesti kath. autonómia gyűlésen.

Veress Antal
káplán.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése febr. 8-kán.

Elnök: Somssich Pál.
Jegyzők: Mihályi Péter, Széll Kálmán, Fodroczy Sándor.

A kormány részéről jelen vannak: b. Eötvös József, b. Bedekovics Kálmán, Rajner Pál, Lónyay Menyhért, Gorove István, gr. Mikó Imre, gr. Andrássy Gyula, miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették.

Több rendbeli kérvénynek bejelentése után, a képviselőház napirendre tér.

Napirenden van az állami számvéveszék felállításáról és hatásköréről szóló javaslat feletti részletes vita.

A képviselőház a törvényjavaslat többi fejezeteit is egész 31-ig bezárólag a közp. bizottság előterjesztése szerint elfogadta.

Napirenden volt ezután a belügyministerium 1860. évi költségvetése.

Zsedényi Ede előadó: felolvassa a p. u. bizottságnak ezen költségvetésre vonatkozó általános jelentését.

Vára György: A költségvetésben a nagy szükségleteket gáncsolva, felhívja a belügyministert, lépjen a reformterére, a hol őt üdvözölni fogja mindenki.

Rajner Pál belügyminiszter: A t. képvis. ur által felhozott tárgyak közt megérinté azon tárgyat, a mely az én nézetem szerint legtávolabb esik az alkalmossal a parlamentararis fogalmak szerint a költségvetés tárgyalásától; ez pedig azon nyilatkozat, a melyet méltóztatott tenni az egyesületi és gyülekezeti törv. javaslatról szóló tervezetre nézve, mely az újságokban kivonatilag megjelent.

Mintán alkalom nyújtott nekem itt ezen igen fontos tárgy felett nyilatkozni, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy egy netalán bekövetkező válság idejében a kormányt tökéletesen paralisálva látni nem akarom, kettő közt kell választanom, — és ez főprogramom, melyből kiindulok, — t. i. vagy tiszteletben tartva a törvényhatóságok jogait, csak oly közegekkel rendelkezem, melyek szabad választás útján alkottattak és tölem nem egészen függenek, — és akkor okvetlenül bekövetkezik annak szüksége, hogy rendeletben a törvényekre kell hivatkoznom; vagy azt kell választanom, hogy nekem a t. ház rendkívüli esetekre adjon oly közegek feletti rendelkezést, kik rendelkezémet, melyeket felelősségem folytán kibocsájtok, semmi féle vitatkozás alá ne vehessék. (Élénk tetszés jobbfelől.) Én az első irányt szándékozom választani és ebben találandják előterjesztendő törvényjavaslataim alapokat és megoldásukat (Helyeslés.)

Szorosabb összeköttetésben van a költségvetéssel, nem tagadom, azon megemlített kívánsága a t. képvis. urnak, hogy a törvényhatóságok minél előbb rendezzessenek és e tekintetben nem dicsekvéssel mondom, azóta mióta minister vagyok semmiféle mulasztást részéről el nem követtem: sőt magam is ezt tartom a mostani évben megoldandó kérdések legnehezebbjének, de legfontosabbjának is, és éjjel nappal fogok munkálkodni, hogy ezen törvényjavaslatot minél előbb a t. ház elé terjeszthessem. (Általános helyeslés.)

Az mondatik, hogy ezen évben a központi vezetés költsége nagyobb mint a mult évben volt.

Erre nézve bátorodom felhozni azt, hogy a belügyministerium központi igazgatása a mostani és a mult óvra össze hasonlítva csak egy foglalható egészen össze, ha a központi igazgatás alatt értetik 1869-ben a ministerium, az erdélyi fő kormányzók, és a kolozsvári földterhermentési alap igazgatósága, ezen évben pedig a ministerium, az erdélyi kir. bizottság és a kolozsvári földterhermentési alap igazgatósága, és ha így állítjuk össze a dolgot, akkor részéről azon vádat, hogy a központi igazgatás költségei 1870. évre többre terveztetnek, mint 1869-re, nem fogadhatom el; mert így állítva össze a számokat, 34 ezer frt megta- karítás fog mutatkozni a központi igazgatás vezetésében; azonban nem tagadom, hogy a központi igazgatás költségei még jelenleg is nevezetesebbek, ámbár azon álláspontot, hogy összehasonlítás tésésék az 1848-iki és 1870-iki igények között, részéről el nem fogadhatom.

Nem akarom a t. házat untatni azon felosztással, a mely a belügyminiszterium 14 osztályával áll kapcsolatban, sem mindazon tárgyak elősorolásával, melyekkel az egyes osztályok megbízva vannak, hanem ha felsorolnám azon teendőket, akkor hiszem, hogy a képviselőház meggyőződne arról, miszerint tömérdek teendője van a belügyminiszteriumnak.

Hogy vajon ez jó-e avagy rossz, arra mások fogok visszatérni, és azért itten egy más kérdéssel akarok csak röviden nyilatkozni, mely kérdésre nézve a kapcsolatot ott, mintegy természetesen találom fel. Ezen kérdés a törvényhatóságok rendezésének kérdése. (Halljuk!)

Hogy ha elérhetjük azt, hogy a felek meg fogják nyugodni, a törvényhatóságoknak végleges elintézésére oly ügyekre nézve, melyeket jelenleg a belügyminiszteriumhoz felebbeznek, erre nézve nem akarom mondani, hogy ez csak a múltnak, és hogy ez némileg a jelennek is nem vétke; mondom, ha megszűnik a magyar népből és lakosságban azon majd csaknem erkölcsi bajnak nevezhető törekvés, hogy mind a törvénykezési, mind a közigazgatási dolgokban felmegyen egészen a legfelsőbb fórumig, ha mondom azt el lehet érni, azt hogy a felek a törvényhatóságok által hozott határozatokban megnyugvást találva, nem járulnak felsőbb fórumokhoz, és így nem szaporítják a belügyminiszterium teendőit, akkor eljöttnek fogom találni azon percet, hogy indítványozzam, miszerint nevezetesen szállíttassék alá a közp. igazgatás költsége. — De ezen általam említett baj, — mely a mint mondtam, a múltnak inkább mintsem a jelennek tulajdonítható, annyira átment a néphez, hogy ugy mondom szellemébe, még akkor is, ha az administratio ugy fenn, mint lent jobb lesz, nevezetes eredmény nem pár hónap múlva, hanem csak évek múlva várható.

Igy a közp. vezetésre nézve elmondván nézetemet, meg kell még jegyezni, hogy annak költsége nem kisebb a jelen előirányzatban, mint volt a múlt évben. Mintán azonban a jelen vitaközlést ugy hiszem minden irányban általánosnak csak kell tekintnem, (Helyeslés) legyen szabad azon pontra nézve, mely az előttem szólott képvis. ur által felhozott, t. i. az erdélyi csendőrségre nézve, a részletes nyilatkozatom azon jogomat, hogy ez iránt nyilatkozom, és ezennel csak arra bátorodom kérni a t. házat, hogy a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául elfogadni méltóztassék, (Helyeslés a jobboldalon.)

Joanesku Lázár. Megszavazza a belügyminiszterium költségvetését, de óhajtja, hogy a nemzetiségek jogos követelése is elvégre kielégítessenek. Szólt még Kiss János, mire az ülésnek d. n. 2 órákor vége lön.

A képviselőház ülése febr. 9-én

Elnökök: Somssich Pál.

Jegyzők: Mihályi Péter, Jámor Pál, Széll Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak: Rajner Pál, b. Eötvös József, b. Bedekovics Kálmán, miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyve hitelesítettik.

TÁRCZA.

Kolozsvári fecsegések.

(b.) „Táncz, vigalom, zenébona, lakodalom!“
E nagy farsangi szavak élénken visszhangoznak a város minden szögletében. Ugy látszik, ez idén sehoggy sem lehet alkalmazni ama régi közmondást: „hosszu a táncz, rövid a multság.“ Sőt ellenkezőleg, a carneval tisztelői, inkább a nagy költő, Hugó Viktor szavait követik: „...Ha vígadsz, vígadaj...“ Jól van, vessétek a halhatatlant ebben is! Sokkal könnyebb ezt tennünk, mint a napi események tarkabarka variációit élethűen papíron megörökíteni. Kivált ha a tárczász ily szorgos időkben is csak maroknyi tér fölött rendelkezik és ehez is ritkán juthat a politikai események miatt.

Bál után bál! Vigalmat vigalom követ. Az éj nappalá változik és Morpheus út tanyát a besötétített szobákban. Ilyenkor a lélek nyugalomunk rövid ideig tartó perezeiben is zseibong, tánczosok és keccses tánczosok meszeszert allegorai képletekben jelennek meg lelki szemünk előtt, lebegnek, mint Zephirtől mozgatott köd, mint a bárányfelhő... halljuk a zenét, halkan, mintha színek énekelnének a habok között... az alakok közülvégyülünk, a nélkül, hogy megismernénk valakit, mert mindent titkoszertű fátyol leplez, de mégis oly kellemes e szellemi chaos, az izgatott fantasia zavaros képei!... Hanem a lélek e szeszélyes játéka sem tart soká, mert a hozzánk tartozók elűzik a zseibongó alakokat.

„Lybia barna fiai már hangolnak, rendezték a toilette-t.“

Ismét bál!...

Az egyik élvezet mámorát még ki sem pihenhetjük, s már újabb hajhászunk.

Am legyen. Ki állhat ellent az ingernek, hisz a farsangi élményeknek oly nagy költészete, varázsereje van.

A Himmelstein által rendezett első jelmezball,

Napirenden van a belügyministeri költségvetés feletti általános vita.

Legelőször felszólt Csiky Sándor, utána —

Toth Vilmos államtitkár: T. ház! Várady Gábor képviselő ur azzal kezdte beszédét: mondhatná, hogy a belügyminiszterium központi igazgatóságának költségvetése nagy, hivatalnokai száma tulságos és ezen állításának támogatására összehasonlítást tett az 1848 ki és mostani belügyminiszterium közt. Tagadhatlan, hogy a mostani belügyminiszterium szervezete az 1848 kinnál sokkal költségesebb; költségesebb pedig azért, mert hivatalnokainak, alsóbb hivatalnokainak, különösen pedig a számvevőség tisztjeinek száma tetemesen szaporodott, szaporodott pedig azért, mert a belügyminiszterium hatásköre tágult, az elintézés alá tartozó ügyek száma óriási mérvben növekedett.

A belügyminister ur elmondotta tegnap, hol véli ő ezen ügyszaporodást fellelhetni, elmondta egyúttal, hol véli találhatni annak correctivumát és e pontnál csupán csak azt kívánom megjegyezni, hogy ha mi csupán csak a hajdan és mostani közigazgatás közt akarunk párhuzamot vonni és a különbséget feltüntetni, akkor t. ház sokkal jobb néhány századdal visszamenni a közigazgatás történetébe, akkor azután a különbség minden esetre sokkal feltűnőbb lesz. (Élénk helyeslés jobb felől.) Ha csak nem akarjuk a kor igényeinek növekedő követelményeit szintén tekintetbe venni, igen óhajtható lett volna, ha a t. képviselő ur akkor, midőn a belügyminiszterium költségvetésének egyes tételait vizsgálta, tekintet volna más lapra is ne csak azon lapra, melyen a belügyminiszterium központi igazgatásának költségei vannak feljegyezve. Például vizsgálta volna meg, hogy 1848 ban Máramaros megye közigazgatási és törvénykezési költségei mennyit vettek igénybe, és nézte volna meg, hogy ma mennyit vesz Máramaros közigazgatási és törvénykezési költsége. Meg vagyok győződve, hogy előtte nem lett volna oly nagy az arány, melyben a belügyminiszterium központi költségvetése a 48-klhoz képest növekedett. (Élénk helyeslés jobb felől.) Elmondotta, hogy küldött ki királyi biztosoakat, hogy felosztatta a democrates köröket, hogy felfüggesztette egy megyének alkotmányos jogait (Igaz! bal felől). De itt már a t. képviselő ur gondosan óvakodott párhuzamot vonni az 1848. s a 1867 ki ministerium között. (Élénk tetszés jobb felől.) És ezt, tekintve az állást, melyet a képviselő ur elfoglal, igen helyesen tette; mert összehasonlítva az 1848 iki királyi biztosok számát (Balfelől: kormánybiztos! és azokat, kiket br. Wenckheim küldött ki, zaj a baloldalon, elnök cseppet) ha mondom ezen számokat összehasonlítjuk, bizonyára sokkal nagyobb aránytalanság tűnik ki, mint az, minő az 1848-ki és 1867-ki belügyminiszterium költségvetései között létezik. (Élénk helyeslés jobb felől.) Azt hiszem, hogy nem csak az igazság, de a méltányosság is azt követeli, hogy ha valakit vádolunk, azt a helyütt, és akkor tegyük a hol és a midőn az illető arra felelhet. (Élénk helyeslés jobb felől.) Ezen eljárást nem tartom egészen parlamentárisnak. (Halljuk!) A lelépett minister, mind azért a mit tett, elvállalta a felelősséget. Ezen felelősségre vonatás meg is történt, így p. a hevesi kir. biztos kiküldetése alkalomból, Almásy képviselő ur vád alá helyezését indítványozta. A ház — roppant szótöbbséggel helyeslést nyilváníttotta a minister urnak. Hasonló helyesléssel találkoztott a minister ur azon eljárása, melylyel a democrates köröket felosztatta (Zaj balfelől. Helyeslés jobb felől.) Ugyanosa a hevesi második királyi biztosoágot és a somogyi királyi biztoso kiküldetését a t. ház approbálta az által, hogy az ezen ügyben tett interpellációkra adott válaszokat tudomásul véve, napirendre tért át (Ugy van! jobb felől. Ellenmondás balfelől.)

Azt, hogy mennyire lehet büntül felrónia a belügyminiszteriumnak azt, miszerint a törvényhatóságok rendezéséről szóló javaslatot a ház elé nem terjesztette, azt hiszem igenis szükséges volt a parlamentáris élet postulatumaival a gyakorlati élet terén megismerkedni, mielőtt a törvényhatóságokról szóló törvényjavaslatot a ház elé terjeszti, és épen azért Várady képvis. urtól eltérőleg én e tekintetben a kormányt mulasztással nem vádolhatom.

Végezetül nagyon örvendettem volna, hogy ha t. Várady képvis. ur elhozott volna magával egy pár rendeletet azok köztül, melyeket a 48 iki belügyminister küldött a törv. hatóságokhoz: én viszont szolgáltam volna néhányval azok köztül, melyeket a 67 iki belügyminister menesztett a törv. hatóságokhoz, igen jó szolgálatot tettünk volna mindkétten először, mert ezekből meggyőződött volna a ház arról, hogy miként fogta fel a 48-ki minister a parlamentáris kormány hatalmát a törv. hatóságokkal szemben; (Ugy van jobb felől) az a minister, ki pedig leginkább volt hivatva a 48-ki törvényeket magyarázni, mert hiszen azok alkotásában részt vett; másrésztől szolgálatot tettem volna a t. háznak, ha néhányat ezen rendeletek köztül elhozott volna, hogy meggyőződhetett volna a t. ház arról, hogy mily ildomos, mily lovasias, mily gyöngéd modorban szólott Wenckheim báró a törvényhatóságokhoz.

Emlékezem igen jól, hogy akkor, midőn mi a belügyministernek hivatalnokai a jog folytonosságánál fogva, Szemer Bertalan stylusát akartuk folytatni, ő volt az, ki a tollat kezébe véve, s „megrendelem,“ „meghagyom“ szokat kitörölve, ezen szavakkal cserélte fel: „fölvonom,“ „felkérem.“ (Helyeslés jobb felől.)

Nem zárhatom be másképp előadásomat mint azon kívánsággal, hogy: Adja az ég, hogy soha senki többet ne vétsen a parlamentarismus ellen Magyarországon, és ebben a házban sem a bal, sem a jobb oldalon, mint a mennyit br. Wenckheim Béla vétett a municipiunok ellen! (Éljenzés a jobboldalon.)

Simon yi Ernő: Beszédében leginkább azt gáncsolja, hogy Erdélyország ügyei kivételesen kormányoztatnak.

Tisza Kálmán: Várady hat. javaslatát ajánlva kijelenti, hogy a belügyministeri költségvetést általánosságban elfogadja.

Zeyk Károly államtitkár: Párhuzamot von a 48-iki s a jelenlegi belügyminiszterium teendői közt s kimutatja mily nagy a kettő közti különbség.

mire remek cáfolatot adott a második növegyleti jelmez-bál is.

Növegyleti bál!...

Ezek képezik a genre aristocratiáját. Ezekben a világító fényesebb, mint másokban, s a be rendezésben is a közönségeenél kiválóbb csin van. Férfiak, nők, jelmezzel, vagy a nélkül, kivétel nélkül válogatottak és elegánsok; a maszkok, kik mások kivételkép a néma beszédből is lecsúszhatnának, ilyenkor beszédesek, kedvesek, szelleműsűsűk, egy szóval: enni valók. És mindez a szegényekért, kik súlyos viskókban nyomorognak, míg itt az arczokon élvezet sugárzik... De ne rontsuk az illusiót. Vegyüljünk a hullámzó tőmeg közé. Habár rövid időre is, újja születik ott a kedély, elfeledjük a földi gondokat, a jövedv rohamos árja mindenkit magával sodor. Az epedő szerelmes megtalálja szíve választottját, az érdekes viszonyoknak fejlődő ragyogó csillaga, mert az árúna a dobogó szíven kívül mindent elföd. Ott a csapodár férj találkozik egy nő maszkkal s kellemes csalódásban ringatja magát.

„Szememből látom, hogy bájoló vagy, picizny kezeidhez hasonlít az Olymp tetején istennők között is kellene keresni, — szelleműsűsűsűd pedig mindenkit leigéz!“

„Frázis és ismét frázis! menj haza feleségedhez.“

A nő leejti legyezőjét, lovagja fölveszi.

„Már most ismerlek, e szerszámot én vettem neked.“

Kellemetlen csalódással ballag tovább a lovas, neje pedig tovább megy.

A második széplőten fiatal Don Juan stürgezőldök dominója körül, Kellemes csalódásban él. Őt bájoló angyalnak képzeleli.

„Nevezd meg ki vagy, én lábad előtt fogok heverni, mint rabszolga, a szerelem rabszolgája.“

„Légy szives, várj kissé, míg leültöm magam.“

És elmentek. Mindkettőjüknek szükségük volt hűsítőre. Midőn fizetésre kerül a dolog, a hős dandy előveszi tárczáját, a maszk bepillant.

„Uram! önnek pénze van, fizessen meg, ha

A hivatalos személyzetet ugyanazért nem tartja tulságosnak.

Erdélyország uniójára vonatkozólag kijelenti, hogy a kormány intentionak csak is az egyesülés felel meg, s hiszi is, hogy a kormány ezt mielőbb véglegesen eszközölni fogja.

A képviselőház a költségvetést általánosságban elfogadja. Megszavaztatott ezután:

Központi igazgatásra 365,400 frt, ezen tételnél az átruházás csak az 5, 6. és 9. tételek körében engedtetett meg.

A második rovatnál: megyék, kerületek, vidékek és székek szükséglete, szólt: Huszár Imre, Szláv József, Nyáry Pál; utóbbi nem tartja alkotmányos minyternek azt, ki a költségvetésben kért összegből levonást enged.

E téves fogalomra talpra esetten, és a ház élénk helyeslései közt válaszol először b. Eötvös József kultuszminister, utána pedig a levonásokra vonatkozó felvilágosításokat rövid beszéddel megadja Rajner Pál belügyminister.

Szóltak még többen.

Vége az ülésnek d. u. 2 órákor.

Népnevelési ügy.

(Folytatás és vége.)

Brassó, febr. 6. 1870.

„Most szólok Brassó vidékének azon 10 magyar községéről, a melyekben magyarok és románok laknak. Ezen községek lakosainak száma 31,354, iskolaköteles gyermek van 6390, tényleg iskolába járt 3578. Az iskolába járók tehát az iskolaköteleseknek 56% át sem tették ki egészen. A 10 községben foglalkozott összesen 38 tanító, egy tanító keze alá esett tehát egyenmásra 94—95 gyermek, ha azonban minden iskolaköteles valóban iskolába járna, egy tanítóra 168 növendék esnék.“

„Még tarthatatlanabb teszi a helyzetet azon körülmény, hogy a tanítókat bejelentett 38 egyén köztül a nagyobbbrész egyszerűmód egyházi segédhivatalnok és így idejöknek jelentékeny részét egyházi szolgálattal veszi igénybe. És még az is figyelembe veendő, hogy ezen tanítók közt találtam olyanokat is, a kiket csak a legnagyobb szükség következéskor kellett idejelenesen beállítani, a kik semminemű előképzést nem nyertek arra, hogy ily fontos állomásnak megfeleljenek, egyszerű földművelek, ösmerejük nem terjed túl olvasáson és íráson.“

„A helyzet tarthatatlanságának, a teendők sürgetőségének feltüntetésére ez bőven elegeges. Csupán azért kell szólanom még, nehogy a viszonyokat nem ismerő egyéneknek rója fel azt a mulasztást, a melynek oka egyedül a viszonyok mostohaságában keresendő. Mindenki tudja ugyanis, hogy a barczasági 10 magyar falunak ugyszólva semmi közjövédelme nincs, mind egyházi, mind községi terheiket rovatul utján hordozzák a lakosok. Az is köztudomásu dolog, hogy ily terheket hordozniok jelentékeny erőfeszítésbe kerül, a midőn magán birtok tekintetében is oly szűk határookra vannak szorítva a körülmények mostohasága által, a mi országszerte példátlan, ily nagy népeséget véve fel. A helyzetet ismerve, valóban elis-

eddig még nem tudta, most meguondom, én szabója vagyok, ki önnek hitelez.“

Kellemetlen csalódás!

Az élet a csalódások színtere.

Néhány nap után a „Nemzeti szálloda“ 7 ik számú szobájában is ezt hirdeti Luxemburg gróf fejének kísérlője.

Érttem alatta azon optikai mutatóványt, mely ezelőtt évekkkel némelyeket azon merész gondolatra vezérelt, hogy feltalálóját a nagy Archimedesdel egy sorba állítsa.

És a test nélküli emberfej, a melyik eszik, iszik, szivarozik, beszél, gondolkodik, ha náthás, prüszszent, ha nuja magát, ásit, megesküszünk reá, hogy létezik; de mégis megfoghatatlan, mint az árnyék, mint a lidércz.

Nem kapok nagyon a cuculoriumokon, de a természetet örököt bámulom, s nem mulasztok el egy alkalmat is, hogy valami szellemi hasznot szerezzek belőlök.

Fej nélküli testet eleget láttam már még a nagy hazafiai sorában is, a kiváncsiság rá vitt, hogy test nélküli fejet is megnézzek.

A szerencse egy X. X. névű román atyafival hozott össze, kit szörnyű romantikus érzések lop-tek meg és így kiáltott fel:

„Országot a titokért!“

És addig beszélt a gróf értelmes kísérlőjéhez, míg elhatározta magát a meglepett atyafit meggyőzni a dolog valóságáról.

Nem sok munkába került, hogy mindnyájan Luxemburg gróf egész természetét láthassuk. A csalódás eszközü segítségével volt előidézve.

A mi kíváncsi emberünk teljesen lehangozva kiáltott föl:

Igy már nem mesterség enni, inni és szivarozni, ha valakinek ép, erős teste van.

A társaság kedélyesen nevetett a avval végét érte a mutatóvány.

Tárczákat is befűjűk azon reményben, hogy még találkozni fogunk keccses olvasóinkkal.

Népszámlálás.

merést érdemel ez a nép, a mely oly moatoha körülmények közt ennyire is tudott menni és elismerést mindennekfelett lelkes vezetői: különösen magyar papjai, jegyzői és tanítói.

Hátra van még magáról Brassó városáról szólanom. Brassónak a beérkezett hivatalos kimutatás szerint van 26,826 lakója. Iskolaköteles gyermekek csak ezekre 5387, iskolába tényleg járt a múlt évben 2175. Ezek szerint az oktatásban részesülők száma az iskolaköteleseknek 40% nál alig teszen többet. Ez valóban meglepő és alig érthető helyzet; egy kevésbé csupán azon körülmény enyhíti, hogy a hivatalos kimutatásban azon rovat, a mely a népiskolánál felsőbb iskolába járók kimutatására szolgál, nincs betöltve.

Az összes iskolakötelesek közül német nyelvűnek 2437 van bevallva, azokból látogatta a népiskolákat 1324, tehát az iskolaköteleseknek 55%-a. Román nemzetiségű iskolaköteles 1862 jegyeztetett, tényleg népiskolába járt 497, tehát az összes iskolaköteleseknek csupán 27%-a. Németekre és románokra nézve enyhíti a helyzetet azon körülmény, hogy mindkét nyelvűeknek derék felsőbb iskolák (gymnasiumok) vannak, a melyek nevezetesen számot felvesznek az itt hiányzóknál. Hanem a magyar nyelvűekre nézve, köztudomás szerint, semminemű felsőbb iskola nem létezik nyelvükön, mert a katolikus felekezet algymnasiuma sokkal inkább nevezhető németnek, mint magyar nyelvű tanintézetnek. (Ez csak egy darab idő óta lett német gymnasium, mióta egy román igazgató és német tanárok vezérik. T. K.) A kik tehát magyar nyelvűek közül a népiskolákba nincsenek bejegyezve, azok, igen kevés kivétellel, nélkülöztek minden oktatást. Magyar nyelvűekre nézve a következő számokat mutatja ki a hivatalos táblázat: iskolaköteles van 1126, és iskolába járt 354. Ezek szerint a Brassóban lakó nagyszámú magyarság gyermekeinek csak 31% a részesült oktatásban. Ha ehhez hozzávesszük még, hogy a magyar iskolák közül leginkább látogatott evang. ref. iskola oly ronda, sőt és egészségtelen helyiségben nyomorog, a minék használása csupán egészség rendőri szempontból sem engedhető meg, tulaján nélkül kimondhatjuk, hogy a magyar ajku hopolgarok nevelése felette mostoha helyzetben van Erdély legnagyobb és legvagyonosabb városában Brassóban.

Végül beszédében jelentést tesz elnök azon örvendés mozgalomról, hogy eddigél már hét barczasági magyar falu nyilvánította iskoláit községiekké és némsókára a többi három magyar falu is ugyancz fogja tenni. Ezenfelül a brassói evang. ref. hitközség is kifejezte az iránti óhaját, az ugynevezett Bolonya külváros magyar ajku lakosága azon kéréssel fordult a tanfelügyelőséghez, miszerint sziveskednék odahatni, hogy Bolonyában minél hamarabb egy községi iskola állíttassék fel, mely kérelmet 166 családapa írta alá.

A derék megnyitó beszéd után, mely német nyelven is felolvasatott, s melyet egy háromszoros „éljen a király, éljen a haza“ kiáltás követett, elnök megnyitottak nyilvánítván a gyűlést, felszólítja a névsor felolvasására s a két ideiglenes jegyzőnek rendessé lett megválasztása után a jelen volt iskolatanács tagjait, az illető utasításban foglalt szabályszerű esküvételre, mely fogadalmak alakjában mindegyik tagtárs által azonnal letétezt, kivéven helybeli katolikus esperes Müller Ede urat, kiknek ez nem volt inyére, a miért is töle szavazójogi képessége, valamint iskolatanácsosi tagsága elnök által elvétetett. A jelen volt többi protestáns egyházi személyek mindnyájan letették a fogadalmat, hanem ugy látszik, hogy némely tisztelendő atyák bizonyos helyekről kapván utasításukat, a szentesített országos törvényeket s a közhaza érdekeit csak annyiban szeretik respektálni, a mennyiben ezek bizonyos ultramontán érdekekkel nem állanak ellentétben.

A gyűlés további lényegesebb tárgyait a pénztárnok s egy 5 és egy 9 tagú szakbizottmány megválasztása képezte, melynek elnöke az elnöki és másika a felső népiskolák számára lön alakítva. Továbbá pedig elhatározatott, hogy Brassó város tanácsa szólíttassék njolag fel egy iskola szék kinevezésére, mely felszólítás foganatosításával tanfelügyelő úr bizatott meg. Ezek után a gyűlés délutáni 2 órakor véget ért s elnök bezáró lelkes beszédét egy háromszoros „éljen“ és „vivát“ követé.

A mi az egész gyűlés folyamatát illeti, azt minden habozás nélkül mondva mérséklet, kölcsönös türelem s minden tekintetben józan és biggadság jellemzé, mi oly tappintatos s érlyes vezetés mellett, mint a minőt tanfelügyelő úr részéről tapasztaltunk, nem is lehetne másként.

Részünkről azon óhajással zárjuk be sorainkat, vajha a magas kormány minél hamarabb hozzáfogna azon intézkedésekhez, melyektől a barczasági 27,000 magyarság jövedő szellemi és anyagi felvirágzását s elbajított helyzetének jobbrafordulását várja. Brassóban egy jól szervezett magyar államgymnasiumnak felállítása és Hétfaluban egy czélirányos reálisiskolának szervezése ipari szakmával, égető szükségé vált.

Teórk Károly.

Nagy-Enyed, febr. hó 11. 1870. — A megyénk múlt évi aug. 30 kán tartott közgyűlésén megválasztott népszámláló bizottság által kiküldött ügynökök az összeírásokat bevégezvén, legyen szabad az eredményt következő kimutatásban közölni: Az alvinczi járásban van: 7641 férfi, 7660 nő; összesen 15,301 lakos. — A pókafalviban: 7302 férfi, 7160 nő; összesen 14,462 lakos. — A n.-enyediben: 6905 férfi, 7007 nő; összesen 13,912 lakos. — A szent-benedekiben: 5825 férfi, 5652 nő; összesen 11,477 l. — A kis-enyediben: 6507 férfi, 6177 nő; összesen 12,684 lak. — A balázsfalviban: 8368 férfi, 7968 nő; összesen 16,336 lak. — A csombordiban: 5061 férfi, 4936 nő; összesen 9997 lak. — Az alsó-zalathnaiban: 12,029 férfi, 12,284 nő; összesen 24,313 lakos. — Az alsó igeniben: 5681 férfi, 5588 nő; összesen 11,269 lak. — A felső igeniben: 8667 férfi, 8937 nő; összesen 17,604 lak. — A marosújváriban: 6592 férfi, 6544 nő; összesen 13,136 l. — A gyulafejeváriban: 7547 férfi, 7480 nő; összesen 15,027 l. — A felső-zalathnaiban: 15,999 férfi, 16,112 nő; összesen 32,111 l. — Ehez képest van megyénkben 104,124 férfi és 103,505 nő, a lakosság összes száma: 207,629. E tekintélyes népszámmal Alsó-Fehérmegye az erdélyi törvényhatóságok közt első helyen áll, s a magyar birodalom nagyobb megyéi sorába tartozik. — Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy a megyei népszámláló-bizottság Imreh Ferencz közigazgatási főbíró, mint a megyei bizottmány által választott népszámláló-bizottsági elnök tevékeny vezetése alatt elismerésre méltó módon járt el hazafias és nem könnyű feladata teljesítésében.

— Nemes Dobokamegye társas törvényszékének 1869-dik évről ügyforgalmáról a magas kormányhoz felterjesztett kimutatásokból kivonat.

1. Polgári peres és peren kívüli ügyekben ígatókönyvre jött az 1868 ról hátrálék hozzáadásával 4439 beadvány: elintéztetett ezekből 4364, hátrálékban maradt 75. Képeznek a beadványok 226 pert és 571 peren kívüli ügylet; mint ilyenekből ellátott 159 per s befejeztetett 301 hagyaték, folyamatban van 67 per s 269 peren kívüli.

2. Árvaiszéki ügyekben ígatókönyvre jött az 1868 ik évi hátrálék hozzáadásával 950 beadvány s mind ez el is intéztetett. 237 gyámság és gondnoksg áll fenn jelenleg.

3. Büntügyekben ígatókönyvre jött az 1868 ki hátrálék hozzáadásával 1013 beadvány; elintéztetett ezekből 976, hátrálékban maradt 37. Képeznek a beadványok 250 büntügyi esetet; lejárattatott belőlük 162. A vizsgálat befejezve van 29 ben, vizsgálat folyamatban áll 59. 6290 elintéztet beadvánnyal szemben áll tehát 112 hátrálék.

UJDONSÁGOK.

(—) Fejérvári Antal, tegnapelőtt Obernyik Károly „örökségét“ hozta színre az építendő honvéd-menház javára. Az ilyen „örökségnek“, mint ez volt, minden tekintetben örülhetünk. Az előadás nemcsak drámai szempontból itélve, sikerrel folyt le; de kellően jövedelmezett is. Brutto bevétel 281 frt 25 kr volt, ebből kiadás 78 frt 43 kr, marad tiszta 202 frt 82 kr. Ennek fele, mi a honvéd menházat illeti, 101 frt 41 kr, mihez még következő felülfizetések járultak: őrnagy gr. Kornis 4 frt 80 kr. Bányai Vítális 2 frt. Kuschitz Ferencz 4 frt. Burekhárd Ágoston 1 forint. Sárkány Ferencz 1 frt. Fikler Márton 1 frt. Kis Ferdinánd 1 frt. Benigni Samu 2 frt 90 kr, összesen 17 frt 70 kr. Kapcsolatosan e hirrel megemlíthjük, hogy a színházi alap javára előadott „Vasgyuró“ tiszta jövedelme 162 frt 76 kr.

(—) Faust opera előadására színházunknál javában folynak az előkészületek; a szerepek nagy részt már be vannak tanulva. Remélhetjük, hogy nem sokára színre kerül.

(—) Egy Bertha nevű kolozsvári bádógos műhelyében különös szerkezetű kereket volt alkalmunk látni, mely higany sulya által minden körülhatás nélkül forog. A földre téve magától egy s több font terhet elbir. A találmány állítólag egy helybeli asztalosé. Lehete praktikus hasznát venni.

(—) A jótékony czélú nőegylet még harmadik jelmezját is szándékszik rendezni. Sok szegény ohajtja a tervezet valósnlását. Azt hisszük, hogy a jó eredmény nem is marad el.

(—) A „M. Polgár“ szerint P. S. táncmeister a nagy hideg áldozatja lett. Mint biztos kutforrásból értesültünk, az említett lap által eltemetett P. S. igen jó egészségnek örvend.

(—) Nem a rendőrség, hanem a nagy hideg darab időre elnémitotta a gaminokat, kik csupán időültőlésből koldulni szoktak a főtéren lévő Rhédeiház szögletén. Most ismét elkezdődött a régi nótá a járókelők nagy bosszúságára. Jó volna, ha rendőrségünk ezen kamaszokat valamely más mesterségre utasítaná.

(—) Megjelent és szerkesztőségünkhez be- küldetett Bánhegyi István A. B. C.-je, kiadja ifj. Csáthi Károly, Debreczen, 1869. Ára 25 kr.

(—) Tegnapelőtt egy fiatal leányka akart a Nagy-Szamosba ugrani, hogy életének véget vessen.

Az ugynevezett németek pallójáról ugrott le, azonban ruhája valamelyik gerendából kiálló szögben megakadt s a gyermek arczával a víz fölött majdnem vízszintes irányban függve maradt. Kiabálásaára emberek jöttek s nagy nehezen megmenték a szerencsétlent. Midőn okát kérdék öngyilkos szándékának, egy kosár összetört és a hidon szétgurult tojására mutatott, melyeket egyetlen mostohájához kell vala szállítania, de elcsiklott és a tojások mind kárba mentek. A büntetéstől annyira félt, hogy még a történetek után se mondott le szándékáról, haza kelle kísérni a kis makacsot.

(—) Álarczos táncvigalom lesz ma, a vigadó-teremben melynek tiszta jövedelme fele részben az építendő honvéd menházat illeti. A jótékony czélért melegen ajánljuk e bált olvasóink figyelmébe.

— A „kolozsvári kör“ által rendezendő táncvigalom f. hó 19 én szombaton fog megtartatni; hibából állott lapunk múlt számában febr. 24-ke.

(—) Megjelent és szerkesztőségünkhez be- küldetett a „Havi szemle“ 11-ik füzeté, következő tartalommal: 1. Leonardo da Vinci utolsó vascsorája; bölcsészeti elmélkedés Tertullian felett; Döllinger; politikai szemle; Overbek Frigyes; Az uszora és kamat kérdésben a régi álláspont ma már fön nem tartható.

(—) Maros-Vásárhelyi tudósítók szerint, a farsang ottan rendkívül élénk, a bálakat nagyon látogatják. Mi nem panaszkodhatunk e részben.

(—) A „szinpad“ febr. 7 iki számában a vidéki színészek nyugdíjazásáról sok objectivitással írt cikket közöl P. Szathmári Károly, melyben kimutatja azon módokat: miként lehetne a vidéki színészek jövőjét nyugdíj által biztosítani. Szép eszme, de jó volna már egyszer a valóstáshoz is hozzá fogni!

(—) Szana Tamás apriltól kezdve egy szépirodalmi kritikai lapot „indít“, „Szépirodalmi Közöny“ czim alatt. Ily lap irodalmunk jelen viszonyai között valóban életszükség. Ohajtjuk, hogy a szép törekvés ne szenvedjen hajótörést az olvasó közönség részvétele miatt s ne jusson arra a sorsra, mint a kitűnő szakavatottsággal szerkesztett „Koszorú“ „Szépirodalmi figyelő“ s többi új irányu vállalat. A lap kiadója Fekete Bernát lesz.

— A honvédenekar javára február 8-kán tartott álarczosbáltól bejött jövedelemről. Az átjött 1550 egy frtos jegyekből bejött egy frtos jegyekből 489 jegyért 489 frt. Feljűlfizetések: László József 1 frt, b. Wesselenyi Farkas 3 frt, Rucska János 2 frt, Pap Joachim 1 frt, Tauffer János 5 frt, Hutflesz Károly 8 frt, Lázár Lajos 3 frt, egy maszkolt 1 frt, egy angol mérnöktől 1 frt. A polgármester urhoz küldöttek: Csizmadia czéh 15 frt, timár czéh 10 frt, dohángyártól 5 frt, Fejérvári Antal szinigazgatótól 5 frt, Soblitz József úrtól 1 frt, összesen 61 frt. 350 bérleti jegyekből bejött 55 db. 110 frt, összes bevétel 660 frt. Költségek: Redontai világítás, fűtés és szolgálat 88 frt 50 kr, bizottmány által tett költség 60 frt, rendőrség díja 9 frt 30 kr, hirdetmény és jegyek nyomtatása 25 frt, katonai zenekar részére fizetés és vacsora 31 frt 50 kr, Salamon zenekar részére 30 frt, összesen 660 frt. A bevételből levonva a kiadást 244 frt 30 krt, marad 415 frt 70 kr. A bérleti jegyekből begyűlt 110 frt 1/3 a kétszere osztva zenekar és bérlet között 36 frt 60 kr, marad 379 frt 4 kr, ezen utóbbi összegből levonva a feljűl fizetett 61 frtot, marad kétfelét oszlandó 318 frt 4 kr, ennek a bérlet illető felerése 159 frt 2 kr, a honvédenekar illetéke 159 frt 2 kr, mihez adván a fenn elősorolt feljűl- fizetéseket 61 frtot, tesz a honvédenekar részére tehát tiszta jövedelem 220 frt 2 krt o. é. Jegyzés: Simai Miklós úr által megváltott 1 forintos jegyért fizetett 2 frt az első tételi számban beszámítvá. Kolozsvárt, febr. 12-kén, 1870. Az el- lenörködő bizottmány.

(—) Eszéken egy kömives következő rémtörténettel hozta izgalomba a várost: Egy éjjel álmából felzaklatták, hogy sürgős munkához hívják. Ő el is kísérté fölözölőjét a felső városi temetőbe, de onnan vissza akart fordulni. Ekkor azonban három álarczos megragadta, megkötözte s szeméit be- kötötte. Így vezették egy darabig, mikor szeméiről levették a kendőt, halálos fenyegetéssel kényszerítették, hogy egy gyönyörű szép leányt befalazzon. Jutulmal 5 új százás bankjegyet nyomtak markába s azután ismét beköttött szemmel haza kísérték. A városi kapitányság a tényállás kinyomozásához fogott.

(—) A szedő-strike tárgyában a „P. Lloyd“ szerkesztője Falk Miksa is kinyilatkoztatta, hogy a nyomda személyzetének, melynek a követelt magasabb árt is megadta, felmond. E szerint még csak egy nyomda van Pesten, mely nem csatlakozott a nyomdászok szövetségéhez, hanem valószínűleg az is eláll szándékától.

(—) Ugyancsak felűltette egy hentesmeister legényével közelebről a pesti rendőrséget. A lánc- hid fölől gyékénybe burkolt csomagot hánytak a Dunába, mire a kapitányság részéről két egyén küldetett ki a tárgy megvizsgálására. Neki fogtak a kemény munkához. Csákyák és póznák segítségével ügygyel-bajjal kivették a jégre esett csomagot, azonban nagy meglepetésükre semmi egyebet nem kaptak benne, mint holmi rozsz bentes eszközöket s elavult pléhedényeket.

(—) A szedő-strike tárgyában a „P. Lloyd“ szerkesztője Falk Miksa is kinyilatkoztatta, hogy a nyomda személyzetének, melynek a követelt magasabb árt is megadta, felmond. E szerint még csak egy nyomda van Pesten, mely nem csatlakozott a nyomdászok szövetségéhez, hanem valószínűleg az is eláll szándékától.

(—) Ugyancsak felűltette egy hentesmeister legényével közelebről a pesti rendőrséget. A lánc- hid fölől gyékénybe burkolt csomagot hánytak a Dunába, mire a kapitányság részéről két egyén küldetett ki a tárgy megvizsgálására. Neki fogtak a kemény munkához. Csákyák és póznák segítségével ügygyel-bajjal kivették a jégre esett csomagot, azonban nagy meglepetésükre semmi egyebet nem kaptak benne, mint holmi rozsz bentes eszközöket s elavult pléhedényeket.

(—) Fényes táncvigalom volt e hó 12-kén a bécsi udvari palotában.

(—) Ez sem rozsz. Gyurman Adorján hírlapilag nyilatkozott, hogy ő él és eszeágában sem volt a Duna jege alá veszni.

— Tisztelt szerkesztő úr! Részletes leírását akarom adni azon megröndítő esetnek, mely febr. 5 kén reggelre viradólág egész városunkban megható részvétet keltett. Egy szorgalmas s tisztességes asztalos mesterember — Vajna nevű — családja, maga a családős és neje, 27 éves ifju legény fia, egy 19 és egy 18 éves leányai és egy 12 éves fiu gyermek, mind egészségesek és mind épek, mind jó reménységű gyermekek, a nevezett napon reggelre kelve, halva találtattak — mindnyájan, a valódi okra vezetve, a tudatlanság, az iskolai nevelésnek a legszükségesebb tudni valókra nézve elhanyagolt szerencsétlen áldozatai. Széngöz miatt fulladt meg. Lefekvéskor kemény tüzet raktak, s kovács-szénnel még szaporítva az elégető fa- tűzét, a meleg megrekesztése végett a kemence kűrtjét bedugták, s nemcsak maguk, a házba bereszkett vadászkutya, házi macska s éneklő madarak is halva találtattak.

Meghatóbb jelenetet, mint e szerencsétlen család temetése, nem láttam. A temetésen közel 3 ezer ember jelent meg, arczán a részvét, meghatottság s levertség olvasható jeleivel, mely számtalanoknál könnyekbe tört ki — mig Dózsa József pap el nem kezdett szónokolni. Ekkor a gyűlekezet egy részénél a könnyeket nevetés, másnál bosszúság és indignatio váltotta fel — s kezdetek oszolni, bomlodozni, hogy a tárgyhoz annyira nem illő szónoklatnak még hallói se legyenek. Milyen szépen s vigasztalólag hatottak, a sok közül — következő kenet- és vigaszteljes szavak: „Pénteken ezek még jól laktak, a leányok simítottak, hogy bálba menjenek, Pali még a Senyei uram leányánál volt kondiba, s most mennek abba a bálba, honnan soha vissza nem jönnek“ s több efféle trivialitás.

Aztán csodálkozték valaki, hogy Torda várossa egyik legnagyobb ekklezsiájának temploma kong az ürességtől, s ha ez a nagy hangu s üres beszédű ember ide első papnak megválasztatnék, több mint 20 család készűl elhagyni vallását. Pedig ez a boldogság is fenyeget minket. Nyilvános titok, hogy két évi fizetését ígerte oda, toronyépítésre, ha neki adják szavazataikat. És ezen felizgatott időben — melynek sub rosa mondva, egyik főtenyezője épen ökeme, akárbány van köztünk, ki az ígért lecsodért, az elsőszültségi jogot, vagy is az ekklezsia üdvösségét fel fogja áldozni. No de jó az Isten! s tán nem fogja városunkat s megyénket egy ilyen csapással meglátogatni.

Tordán, febr. 8. 1870. X. Y.

KÜLFÖLD.

Páris, febr. 12. Egy kormány ellen tervezett összeesküvés alkalmából 35 egyén fogatott el, kiknél revolvereket, törököt és municziót találtak. Magy gépésznel — ki tegnap az öt elfogni akaró városi rendbízost meglötte, Flourensnek egy irata találtatott.

München, febr. 12. A képviselőház felirata egészen elfogadtatott. Az előadó, Joerg oda nyilatkozott, hogy a bizalmatlansági szavazat egyedül Hohenlohe miniszerelnököt illeti, de nem a többi miniszereket is. Felhívás folytán kinyilatkoztatták a majoritás vezérei, hogy ők nem kívánnak új cabinetet alakítani.

Madrid, febr. 10. A kortesülésben Topete felel Suesada tábornok egy nyilatkozatára. A spanyol fregattákat sohasem fogja arra használni, hogy az ő általa támogatott jelöltet a trónra segítse.

SzentPétervá, febr. 11. Egy socialistikus összeesküvés következtében a belügyminiszter azon indítványt tevő a czárnak, hogy a kormányhatalom kezelése ismét adassék vissza a tartományi kormányzóknak.

Konstantinápoly, febr. 10. A Levant Herald írja, hogy a khedive a Kapu Kijához Konstantinápolyban egy sürgőnyt intézett, a melyben írja, hogy fölszereléseit arra kívánja használni, hogy Egyiptomot a korszerű műveltség színvonalára hozza. A görög tisztek jelenlétét ezek azon kívánságával, hogy az egyiptomi hadseregben alkalmazást nyerjenek, indokolja. Minthogy azonban visszautasítottak, nem fognak kéni visszautazni.

A „N. Fr. Pr.“ egy konstantinápolyi táviratot közöl, mely szerint a szultán ellen tervezett merényleti összeesküvés fedeztetett fel és hiusított meg. A főzincosok elmenekültek.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Február. 16-n: 5% Metaliques 100 frt 60.60. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 70.45. Kamat 60.60. 1860. Kölcsön 96.70. Bankrészevény 724. Hitelintézetű részvény 200 frt 266.10. London 10 ft st. 100 frt. 23 1/4 kr 124.10. Ezüst 121.35. Cs. királyi arany 5.82 1/10.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 78.75. Temesi 77.—. Erdélyi 75.50. Horv.-Slavon 84.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Hallatlan olcsó árak.

Fársági cikkek!
A legcsinosabb legyezők,
bouquet tartók,
világszerte divatos
aczel- és talmi arany-ékszerek,
a melyek csillámlásukban a legvalódiabb ékszerrel
vetekednek; (14-*)

mindenféle álarczok,
Füzértáncz (Cotillion) jelvények,
legjobb illatszerek, szappanok, hajke-
nőcsök, fogporok és pépek
a „nagy Bazár”ban
a legnagyobb választékban kiállítvák, melyek megtekintésére tisztelettel felkéri a t. cz. n. érd. közönséget

Csapó Sándor.

Nagy választék. Valódi cikkek. Disztes kirakat.

(45) — 17/2 1870. — (2-*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi mükiallítás arany-érmert nyert.

Középponti raktára a „Gólyához” címzett gyógyszerár Bécében, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatóikkal ártalmatlan, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név aláírásomat is viselik, s így módon azok külsőjükről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvással mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszent az ilyen szereknek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden katyujája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatt saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.”

Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 forint oszt. ért.

Használati utmutatóval minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezrenyi hálaírat részletes bizonyítványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegtáj, szivdobogás, ideges fájás, vertorlás, közszenyészertü tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetében a legjobb eredménnyel használtattak, s a legtartamosb gyógyeredményt vívtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot használtak, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csapán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **osupán csak**
Kolozsvártt: BINDER K. (ezelőtt Ritter) gyógytárban b.-monostortutca a városi Redoute során; továbbá **Wolff J., dr. Hintz György** és **Engel J.** gyógytáraiban.

Beszterczén: Szongot György.
Brassóban: Jekelius F.
M.-Vásárhelyt: Jeney Károly és Bucher M.
Nagy-Károlyban: Schöberl.
Nagy-Szebenben: Müller gyógyosz.

N.-Váradon: Jánky Antal.
Segesvártt: Teutsch J. B.
Szászsebesen: Binder F. gyógyosz.
Szerdahelyt: Schimert F. gyógyosz.
Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi cégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen” városból való valódi DORSCH-MÁJHALSIROLA J raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárcokkal és kimerítő használati utmutatóval.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosb májhalzsír faj a dorschhalaknak legfondosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyoszer a meli- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közszenyészertü és csúz, idült bőrkütes, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyoszerész Bécében, „zum Storch”, Tuelhauben.

(70) Gróf **LUXEMBURG** testnéküli feje.

„Nemzeti szálloda” 7-dik szamu szobában reggel 10-12, délután 2-7/2 óráig látható.

Nevezett testnéküli feje beszélik, iszik, szájhármónián játszik, magyar, német, román és szlav nyelven társalog. Emittett fő egy szabadon álló, le nem függönyözött asztalon lesz kitéve.

A nagy érdemű közönség kegyes látogatását alázatosan kéri

LUXEMBURG FEJE és kísérője Belp. i. díj: Ütőhely 50 kr. Alóhely 30 kr. Déák és katonalegy örmester 20 kr. Letele állóhely 20 kr. gyermekek 12 éven alól 10 kr.

(75) ez időnyre is közelből megérkeznek!

Továbbá: gazdasági vetőmagvak

OSIKY IMRE Kolozsvártt.

veteménymagvak C. Platz és fia porosz kir. udvari szállítóoktól Erfurtból.

Elismert jó minőségű és friss

(80) 17/2 (1-*)

Valódi rumburgi szövetek, (TISZTA LENVÁSZON)

jótállás mellett

3/4 széles, egy vég 53 bécsi rőf, 21 frtől 52 frt.
5/8 " " " " " " 49 frtől 65 frt.
3/4 " " " " " " 54 frt.
rőf számra 1 frt. 50 kr. s ezen kívül figyelmeztet jól ellátott

Calliot raktárára szoknyáknak és lepedőknek, 12/4, 10/4, 9/4, 8/4, 6/4, 5/4, 4/4 széles; továbbá

Chiffon raktárára, egy bécsi rőfnél szélesebb finom szoknyáknak pereail helyett különösen ajánlható; rőf számra 30 krtól 45 krig o. é.

Gazdagon ellátott raktár **kallatlan** (fehérítetlen) **amerikai gyapott szövetekből (gyapottvaszon),** minden szélességben, 100-105 és 60-67 rőfös végekben; **ugyanazok fehérítve** 20 rőfös végekben a **legjutányosb** gyáriaron stb.

TEUTSCH J. B. Segesvártt.

Vidéki megrendelések postai utárvét mellett szokott pontossággal teljesítetnek.

Kolozsvártt **Stein J. Pesten Mach és Stein** könyvkereskedésében kapható:

Lakatos Sándor Tánckönyve
mindkét nembeli ifjuság számára. A szöveg közé nyomott ábrákkal.
Ára 1 frt.

Füzértáncz jelvények (Cotillion Ordok)
nagy választékban darabja 2 krtól 30 krig.

A szolgabírák és esküdtek kézi-könyve,
utmutató minden a szolgabírák és esküdtek által eszközlendő törvénykezési s közigazgatási eljárásokban, iromány-példákkal a legujabb törvények, s az új polgári perrendtartás alapján, átdolgozta **KASSAY ADOLF.**
Ára 2 frt 40 kr.

Az új polgári törvénykezési rendtartás.
Második, az öszves függelékkel, miniszteri rendeletekkel és a bírói ügyviteli szabályokhoz tartozó mintákkal bővített hivatalos kiadás. Ára 1 frt 40.

Unitarius írók a XVI. századból.
I-ső kötet:

A nagyváradi Disputatio.
Kiadják: **Nagy Lajos** és **Simén Domokos**, tanárok.
Ára füzve 1 frt 36 kr.

Wagner László. Gazdasági műszaki vegytan.
Kézikönyv. Felsőbb gazdasági tanintézetek hallgatói, gazdák és iparosok számára, 114 fametszettel. Ára 4 frt.

Marosszék ismertetése.
Írta kisbacsoni **Benkő Károly** 1860-61-ben.
Szerző felkérése folytán kiadták: nagy-kedei **Fekete Sámuel** nyug. kir. udv. tanácsos és **Simon Elek** ügyvéd.
Ára füzve 2 frt 20 kr.

A „Magyar Polgár” nagy naptára 1870-dik évre.
Szerkesztette **K. PAPP MIKLÓS.**

Teljes tisztí czimtar s a Királyhágón inneni vásárok pontos jegyzékével.
Ára 1 frt o ért. Postán küldve 1 frt. 5 kr., mely vagy készpénzben beküldendő, vagy posta utárvétel után megrendelendő.

Erdélyi képes nagyobb naptár
I-ső ÉVFOLYAM.
A vásárok pontos jegyzékével ellátva.
Ára 40 kr. o. ért.

Gazdasági zseb-naptár 1870-re.
Szerkesztte **KODOLÁNYI ANTAL.** Ára 1 frt 80 kr.

(78) (1-3) **PAPIR**
több mázsányi,
kereskedésekben göngyölésre, akár papírmalombani feldolgozásra Országházában, a felosztott kir. kormánysszék levéltári helyiségében, (bejárás földszint, 1 számú ajtón) folyó évi március 4-diken délelőtti 10 órakor megkezdendő árverésen — eladatik. A ki az egészét megvenni hajlandó — kedvezményben részesül! Kolozsvártt, február 16-án, 1870.

(76) (1-*) **Gazdasági és kerti veteménymagvak.**

Lucerna francia.
" magyar.
Lóhere Steier.
Burgundi répa.
Tarló répa.
Bükköny.
Fűmag, francia és angol.
Ákászfamag sat.
Mindennemű kerti vetemény magvak, s mint egy 300 féle legujabb virág magvak, legjobb minőségben és jutányos áron.

Szentjánosi Ferencz,
Kolozsvártt.

(77) (1-3) **műkertész**
valamely uradalomnál alkalmazást keres. Lakásom: Kétegyháza Békésmegye **KRONBERGER JÁNOS,** műkertész.

(79) (1-2) **Azon erdőbirtokos urak,**
a kik hajlandók erdejükből tölgyfát eladni, felkértem, hogy: czimöket, az erdők hol léte és körülbelüli területe feladásával együtt, „Lit. D. V. 170” czim alatt: **Haasenstein és Vogler** hirdetményi kiadó hivatalához **Hamburgba,** megküldeni sziveskedjenek.

(73) (3-3) **Hirdetés.**
100 darab 8-10 éves szép **CAMELIA TÓ,** egyttt, avagy kisebb mennyiségben illő áron **eladó.**
Ertekezhetni **Tauffer Ferencz** fűszer- és mag-kereskedésében Kolozsvártt.

(64) (2-6) **Valódi francia Cognac**
eredeti áron kapható: **FOLLY és HUTFLESZ** bizományi raktárában Kolozsvártt.
Egy palack ára 2 frt.
" " " " " " legalább 12 palack egyszerűen megvételénél 1 frt. 80 kr.

(57) (3-2) **Friedrich Adolf Haage mag- és növénykereskedése**
Erfurtban (Poroszország) **1870-re** (48-ik év folyamán) megjelent **új árjegyzékét** levelezési lap általi kívánatra minden virágkedvelőknek **bérmertve** küldi meg.

(6-*) **DITTMAR R.** europai híri **moderateur és petroleum lámpagyárának** nagy választéku raktára **a nagy bazárban CSAPÓ SÁNDORNÁL.** Kolozsvártt.

